

GHIDUL PRIVIND ABORDAREA COMUNA IN LUPTA ÎMPOTRIVA TERORISMULUI¹

I. INTRODUCERE

1. Ghidul privind Abordarea Comuna in Lupta Împotriva Terorismului constituie o unealta in dialogul politic precum si in relațiile externe ale Uniunii Europene, precum si o baza pentru Uniunea Europeana in a-si demonstra angajamentul sau in prevenirea si reprimarea terorismului, intr-o maniera vizibila si coerenta. In acest context, documentul va constitui o baza pentru formularea si prezentarea poziției si declarației Uniunii Europene.
2. Totodată, ghidul constituie o contribuție la îndeplinirea obiectivului Uniunii Europene de a axa dialogul politic, direct asupra unor tari anume, regiuni si cadre multilaterale precum si asupra unor probleme specifice legate de combaterea terorismului. Ghidul constituie un document intern ce insoteste Planul de Acțiune UE adoptat la data de 21 Septembrie 2001 de către Consiliul European si totodată, stabilește in linii mari abordarea antiterorista a UE in ceea ce privește problemele importante pentru dialogul politic.

II. ABORDAREA GENERALA A TERORISMULUI

3. Terorismul este una dintre cele mai importante provocări comune cu care se confrunta comunitatea internaționala. Lupta împotriva terorismului ramane una din cele mai mari prioritati ale Uniunii Europene.

a. Abordarea generala

4. Uniunea Europeana condamna toate actele de terorism ca fiind nejustificate si de natura criminala, indiferent de motivație, forme si manifestări.
5. Terorismul constituie o amenințare la adresa securitatii interne si poate constitui o amenințare la adresa securitatii internaționale, a relațiilor pașnice dintre state si la adresa dezvoltării si funcționarii instituțiilor democratice in lume. Lupta împotriva terorismului este un proces pe termen lung, iar provocările pe care le generează acesta sunt de natura globala. Din aceste motive, este necesar un răspuns global din partea comunitatii internaționale.
6. Uniunea Europeana este împotriva acordării de concesiile cererilor teroriștilor si este hotărâta sa prevină beneficiile pe care teroriștii le pot obține in urma savarsirii actelor lor. Este esențiala aducerea in fata justiției a celor care comit,

¹ Ghidul privind Abordarea Comuna in Lupta Împotriva Terorismului are la baza Ghidul privind Abordarea Comuna in Reprimarea Terorismului Internațional, document ce a fost emis in 1986 si revizuit in 1996 si 1999. Ultima versiune a Ghidului a fost modificata semnificativ pentru a avea in vedere evoluțiile de după 11 Septembrie.

organizează și sponsorizează terorismul, precum și tragerea la răspundere a celor responsabili pentru ascunderea, sprijinirea sau adăpostirea unor astfel de persoane, în conformitate cu legea internațională și dispozițiile legii.

7. Lupta împotriva terorismului implică o abordare cuprinzătoare și multilaterală din partea comunității internaționale, care să cuprindă printre altele mijloace politice, legale, economice, diplomatice și, dacă este necesar, militare. Dialogul politic este esențial. Uniunea Europeană se axează de asemenea, pe nevoia de a furniza asistență tehnică acelor țări care nu sunt capabile să implementeze eficient măsuri antiteroriste. Mijloacele militare vor trebui folosite doar în ultima instanță, ca măsuri coercitive, în conformitate cu Carta ONU.

b) Definiția terorismului și inter-relaționarea cu alte concepte

8. Comunitatea internațională nu a elaborat o definiție a terorismului². În scopul Deciziei Cadru a Consiliului din 13 iunie 2002, privind Combaterea Terorismului, și a Poziției Comune a Consiliului din 27 decembrie 2001, privind Aplicarea măsurilor Specifice de Combatere a Terorismului, Uniunea Europeană a definit actele teroriste și persoanele care savăresc acte teroriste. Definițiile sunt cuprinse în Anexa 1 a acestui Ghid.

Uniunea Europeană consideră actele teroriste ca fiind acte infracționale savăsite în scopul intimidării grave a populației, sau în scopul obligării ilegale a unui Guvern sau a unei organizații internaționale să îndeplinească sau să se abțină de la îndeplinirea unui act, sau în scopul destabilizării grave sau a distrugerii structurilor politice, constituționale, economice sau sociale fundamentale ale unei țări sau organizații internaționale.

9. Uniunea Europeană nu recunoaște conceptul de „Stat terorist”. Actele statelor sunt acoperite corespunzător de regulile dreptului internațional, altele decât cele referitoare la actele de terorism.
10. Uniunea Europeană recunoaște inter-relaționarea dintre terorism și crima organizată, traficul ilicit de droguri, spălarea banilor, traficul ilegal de arme și mișcările ilegale de materiale nucleare, chimice, biologice și alte materiale cu potențial distructiv. În acest scop este necesară intensificarea eforturilor de coordonare la nivel național, sub-regional, regional și internațional, în vederea întăririi răspunsului global la această provocare gravă și amenințare la adresa securității internaționale.

c) Terorismul și drepturile omului

11. Uniunea Europeană este de părere că trebuie făcută o distincție între actele infracționale individuale și actele ce pot fi atribuite statelor. Potrivit dreptului internațional, doar statele sunt răspunzătoare din punct de vedere legal pentru

² Totuși, o definiție universală acceptată a actului terorist este prevăzută de Convenția Internațională privind Reprimarea Finanțării Terorismului din 1999.

protecția drepturilor omului,. Totuși, actele teroriste, ce pot fi definite ca fiind acte infracționale, afectează în mod grav drepturile omului.

12. Eforturile naționale și internaționale de combatere a terorismului trebuie să respecte drepturile omului și libertățile fundamentale, dispozițiile legii și, unde este cazul, dreptul umanitar. Violenta nu trebuie să fie îndreptată niciodată împotriva civililor, sub pretextul combaterii terorismului. Actelor teroriste nu trebuie să li se răspundă prin încălcarea drepturilor omului, iar lupta împotriva terorismului trebuie să se desfășoare în conformitate cu dreptul internațional privind drepturile omului așa cum este acesta stabilit de instrumentele internaționale relevante. Drepturile omului, așa cum sunt ele definite în aceste instrumente internaționale, se aplică tuturor persoanelor, inclusiv celor care au comis sau sunt suspectate ca au comis acte teroriste.
13. Nu sunt permise limitări ale drepturilor omului și ale libertăților fundamentale, cu excepția celor stabilite de instrumentele relevante privind drepturile omului. În plus există drepturi de la care nu se poate face derogare în nici o situație: dreptul la viață; dreptul de a nu fi supus torturii sau tratamentelor ori pedepselor crude, inumane sau degradante; dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie; dreptul de a nu fi considerat vinovat de savarsirea unei infracțiuni dacă fapta nu era prevăzută ca infracțiune la momentul savarsirii.

III. ABORDAREA UE PENTRU COMBATEREA TERORISMULUI INTERNATIONAL

14. Uniunea Europeană consideră că lupta împotriva terorismului necesită o acțiune internațională concertată și o pregătire națională eficientă pentru prevenirea și reprimarea actelor teroriste. În acest sens, Uniunea Europeană și-a exprimat interesul sincer în a coopera mai activ și mai strâns cu toți actorii mari, în vederea realizării scopului comun de combatere a terorismului.

a) Alegerea forumului internațional competent să abordeze problema terorismului

15. Uniunea Europeană consideră că lupta împotriva terorismului ar trebui abordată în cadrul diferitelor organizații și organisme internaționale, în conformitate cu puterile și mandatul fiecărui organism. Problema forumului corespunzător și a rolului diferitelor organisme regionale și internaționale ar trebui abordată atât în cadrul Uniunii Europene cât și în cadrul dialogului politic cu țări terțe, în vederea atingerii unei coerente și evitării suprapunerii, și astfel să se asigure cel mai mare impact colectiv posibil.

b) ONU

16. Uniunea Europeană recunoaște rolul central al Organizației Națiunilor Unite în lupta împotriva terorismului și își menține hotărârea în ceea ce privește sprijinirea ONU în eforturile sale.
17. Recunoscând responsabilitatea primordială a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite în ceea ce privește menținerea păcii și securității și implicit

responsabilitatea de a acționa în anumite cazuri, Uniunea Europeană este de părere că, în cadrul Națiunilor Unite, Al șaselea Comitet al Adunării Generale este forumul cel mai potrivit pentru examinarea amănunțită a problemelor legale legate de terorism. Al Șaselea Comitet și comitetul Ad-hoc însărcinat să completeze rețeaua de Convenții și Protocoale Internaționale ce au legătura cu actele de terorism, au un rol central în lupta împotriva terorismului. Uniunea Europeană consideră că este esențială ajungerea la un consens, în ceea ce privește problemele referitoare la terorism. Din aceste motive, Uniunea Europeană va canaliza toate eforturile pentru derularea unui dialog constructiv și eficient în cadrul Adunării Generale ONU, cu toate partile și grupurile implicate.

18. Uniunea Europeană consideră că înființarea Comitetului de Combatere a Terorismului a reprezentat un pas esențial, întrucât în prezent, pentru prima dată, există un mecanism de monitorizare a implementării universale a obligațiilor legale ale Statelor Membre ONU, în ceea ce privește lupta împotriva terorismului. Uniunea Europeană este hotărâtă să sprijine activitatea CTC.
19. Uniunea Europeană recunoaște rolul Diviziei de Prevenire a Terorismului din cadrul Centrului Internațional de Prevenire a Criminalității, precum și contribuțiile acestei unități la sporirea eforturilor internaționale de prevenire a terorismului.

c) Cadrul legal cuprinzător al Organizației Națiunilor Unite

20. Uniunea Europeană este de părere că Organizația Națiunilor Unite a dezvoltat un cadru legal cuprinzător, pe care UE este hotărâtă să-l implementeze în totalitate. Implementarea deplină și universală a Rezoluției Consiliului de Securitate 1373/2001 și a altor Rezoluții ale Consiliului de Securitate cu privire la lupta împotriva terorismului, continuă să fie o prioritate pentru Uniunea Europeană și Statele Membre.
21. În domeniul normativ, cele 12 Convenții ONU și Protocoale joacă un rol central în lupta împotriva terorismului, iar aceste instrumente continuă să fie de o importanță deosebită. Uniunea Europeană acordă o importanță deosebită semnării, ratificării și implementării depline a acestor Convenții și Protocoale internaționale și continuă să depună eforturi pentru a se asigura că Statele membre UE se conformează prevederilor acestor Convenții și Protocoale.
22. Uniunea Europeană consideră că abordarea sectorială în ceea ce privește negocierea și încheierea convențiilor ONU cu privire la antiterorism (traficul aerian, siguranța maritimă, luarea de ostatici, bombardarea, finanțarea) a fost încununată de succes și continuă să lupte pentru adoptarea cât mai curând a Convenției privind Reprimarea Actelor de Terorism Nuclear.
23. Uniunea Europeană sprijină în mod ferm ajungerea în cel mai scurt timp la un consens în cadrul negocierilor privind Convenția Cuprinzătoare privind Terorismul. Convenția Cuprinzătoare ar trebui să furnizeze un plus de valoare, prin completarea lipsurilor prezente generate de problemele nereglementate, păstrând în același timp „aquis-ul” convențiilor sectoriale anterioare.

IV. ACTIUNI EXTERNE PRIVIND LUPTA UE IMPOTRIVA TERORISMULUI

24. Concluziile Consiliului cu privire la Acțiunea Externa a Uniunii Europene împotriva terorismului, adoptată la 22 Iulie 2002, constituie un cadru vast în ceea ce privește politica externă a Uniunii Europene în domeniul luptei anti-teroriste. Prin elaborarea acestui cadru, Consiliul a adoptat o abordare multi-direcțională, asigurând în acest fel integrarea luptei împotriva terorismului în cadrul tuturor aspectelor politicii externe a Uniunii Europene, inclusiv CFSP/ESDP.

Punctele 25-36 - NEDECLASIFICAT

V. MASURI OPERATIONALE GENERALE

37. În plus față de măsurile menționate în capitolele II, III și IV, Uniunea Europeană va avea un rol activ în promovarea cooperării internaționale pentru reprimarea terorismului, în special în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

38. Ori de câte ori se comite un act terorist, Uniunea Europeană va condamna un astfel de act, pe baza procedurilor comune din cadrul CFSP.

39. Uniunea Europeană va folosi dialogul sau politic cu țări terțe în scopul sporirii prevenirii și reprimării terorismului și va face demersuri, acolo unde este cazul, pentru:

- Menținerea și lărgirea cooperării internaționale în lupta împotriva terorismului precum și în scopul eficientizării acesteia;
- Încurajarea tuturor statelor pentru conformarea cu rezoluțiile ONU privind terorismul, în special UNSCR 1373/2001, precum și pentru cooperarea deplină cu Comitetul de Combatere a Terorismului. Încurajarea tuturor statelor pentru adoptarea de măsuri eficiente în vederea prevenirii și combaterii terorismului, și în special în vederea prevenirii și combaterii finanțării terorismului.
- Mobilizarea tuturor statelor, care nu au semnat sau ratificat încă Convențiile și Protocoalele ONU împotriva terorismului, în vederea semnării, ratificării și implementării depline a acestor Convenții și Protocoale, precum și încurajarea statelor de a se conforma prevederilor acestora;
- Facilitarea încheierii negocierilor privind Convenția Cuprinzătoare privind Terorismul și Convenția privind reprimarea actelor de terorism nuclear;
- Abordarea problemei acordării de asistență tehnică țărilor terțe, în ceea ce privește anti-terorismul;
- Evidențierea faptului că toate eforturile de combatere a terorismului trebuie să respecte drepturile omului și libertățile fundamentale, dispozițiile legii și, unde este cazul, dreptul umanitar și accentuarea faptului că, în abordarea terorismului, nu trebuie încălcate drepturile omului;
- Aplicarea unei presiuni politice puternice asupra statelor care instigă, sprijină sau adăpostesc teroriști.

DEFINITIILE UE PRIVIND ACTELE TERORISTE SI AUTORII ACTELOR TERORISTE

In scopul Deciziei Cadru a Consiliului din data de 13 iunie 2002 privind Combaterea Terorismului si a Poziției Comune a Consiliului din data de 27 Decembrie 2001 privind Aplicarea unor Masuri Specifice in Scopul Combaterii Terorismului, Uniunea Europeana a elaborat definiții ale următorilor termeni:

- Persoane, grupuri sau entitati implicate in acte teroriste;
- Act terorist;
- Grup terorist;
- Grup structurat;

DEFINITIA UE A PERSOANELOR, GRUPURILOR SI ENTITATILOR IMPLICATE IN ACTE TERORISTE

„Persoane, grupuri si entitati implicate in acte teroriste” reprezintă:

- Persoanele care comit, sau încearcă sa comită acte teroriste, sau care participa ori facilitează comiterea de acte teroriste,
- Grupurile si entitatile deținute sau controlate, direct sau indirect, de către astfel de persoane; persoane, grupuri si entitati care actioneaza in numele, sau la dispozițiile unor astfel de persoane, grupuri si entitati, incluzând fonduri derivate sau generate de proprietati deținute sau controlate, direct sau indirect, de către astfel de persoane si asociați ai acestora, grupuri si entitati.

DEFINITIA UE A ACTULUI TERORIST

„Act terorist” - unul din următoarele acte intenționate care, având in vedere contextul ori natura sa, poate aduce prejudicii grave unei tari sau unei organizații internaționale, daca fapta este prevăzuta ca infracțiune de legea naționala si este comisa in scopul:

- (i) Intimidării in mod grav a populației, sau
- (ii) Obligării ilegale a un Guvern sau a unei organizații internaționale sa îndeplinească sau sa se abtina de la îndeplinirea unui act, sau
- (iii) Destabilizării grave sau distrugerii structurilor politice, constituționale, economice sau sociale fundamentale ale unei tari sau organizații internaționale:
 - (a) Atacuri la viata unei persoane, ce pot cauza moartea;
 - (b) Atacuri la integritatea fizica a unei persoane;

- (c) Răpirea și luarea de ostatici;
- (d) Cauzarea de distrugeri grave unei facilități publice sau Guvernamentale, unui sistem de transport, unei facilități de infrastructură, inclusiv unui sistem de informații, unei platforme fixe aflată pe platoul continental, unui loc public sau proprietăți private, dacă este de natură să pună în pericol viața umană, sau care generează pierderi economice majore;
- (e) Punerea stăpânirii pe o aeronavă, nava sau alte mijloace de transport public sau transport al bunurilor;
- (f) Producerea, posesia, achiziția, transportul, furnizarea sau folosirea armelor, explozibililor, armelor nucleare, biologice sau chimice, precum și cercetarea sau producerea armelor biologice sau chimice;
- (g) Răspândirea de substanțe periculoase sau cauzarea de incendii, explozii sau inundații, al căror efect constă în punerea în pericol a vieții umane;
- (h) Interferarea sau întreruperea alimentării cu apă, energie sau orice altă resursă naturală fundamentală, al căror efect constă în punerea în pericol a vieții umane;
- (i) Amenințarea privind comiterea oricăror acte, din categoria celor prevăzute la lit. (a) –(h);
- (j) Conducerea unui grup terorist;
- (k) Participarea la activitățile unui grup terorist, inclusiv prin furnizarea de informații sau resurse materiale, ori prin finanțarea în orice fel a activităților grupului, cunoscând faptul că o astfel de participare contribuie la activitățile infracționale ale grupului.

DEFINIȚIA UE A GRUPULUI TERORIST

„Grup terorist” – un grup structurat format din mai mult de două persoane, înființat de o anumită perioadă de timp și care acționează concertat pentru comiterea de acte teroriste.

DEFINIȚIA UE A GRUPULUI STRUCTURAT

„Grup structurat” – un grup care nu este format aleatoriu pentru săvârșirea imediată a unui act terorist, nu presupune un număr constant de membri și nu necesită stabilirea, în prealabil, a rolului acestora sau a unei structuri ierarhice.

CELE 12 CONVENTII SI PROTOCOALE ONU PRIVIND ANTI-TERRORISMUL

In cadrul Organizației Națiunilor Unite următoarele 12 convenții privind anti-terorismul au fost elaborate:

1. Convenția privind Infrațiunile si Anumite Alte Tipuri de Infrațiuni Comise la Bordul Aeronavelor – Tokyo 14/09/63
2. Convenția privind Punerea Ilegala sub Stăpânire a unei Aeronave – Haga 16/12/70
3. Convenția privind Reprimarea Actelor Ilegale Savarsite Împotriva Siguranței Aeronavei – Montreal 23/09/71
4. Convenția privind Prevenirea si Pedepsirea Infrațiunilor Comise Împotriva Persoanelor Protejate la Nivel Internațional – New York 14/12/1973
5. Convenția Împotriva Luării de Ostatici – New York 17/12/79
6. Convenția privind Protecția Fizica a Materialelor Nucleare – Viena 03/03/80
7. Protocolul privind Reprimarea Actelor Ilegale de Violenta Savarsite in Incinta Aeroporturilor care Deservesc Aviația Internaționala, completare la Convenția privind Reprimarea Actelor Ilegale Savarsite Împotriva Siguranței Aeronavei – Montreal 24/02/88
8. Convenția privind Reprimarea Actelor Ilegale Savarsite Împotriva Siguranței Navigației Maritime – Roma 10/03/88
9. Protocolul privind Reprimarea Actelor Ilegale Savarsite Împotriva Siguranței Platformelor Fixe Situate pe Platoul Continental – Roma 10/03/88
10. Convenția privind Marcarea Explozibililor Plastici in Scopul Detectării Acestora – Montreal 01/03/91
11. Convenția ONU privind Reprimarea Bombardărilor Teroriste – New York 15/12/97
12. Convenția ONU privind reprimarea Finantarii Terorismului – 15/12/97